Kupujmo Victory BONDE in ZNAMKE

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT—FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 219 — CLEVELAND 3, O., THURSDAY MORNING, SEPTEMBER 20, 1945 — LETO XLVIII—VOL. XLVIII

Jugoslavija ne bo dobila Trsta

Dobro je, če veste

Ameriki trpi jeseni na sen- mrzlici kakih 5,000,000 vsako leto. To mrzlico povzro- rože, trava, plevel in ra- rmiče.

* * *

Angleška zračna armada upo- morsko miljo ali morski za uradno merilo brzine

* * *

živalstvom jih je mnogo, delajo kot mrtve, kadar se bliža človek in jih hoče ali če jih napade kak drug nik. Med temi sta naj- poznana opossum v Ameri- divji pes "dingo" v Avstra- Kadar se dingo potvarja in kot bi bil mrtev, ga lahko premetava kolikor hoče ne bo zdal. Celo z nožem se ko zabode v kožo, pa se ne ni. Tudi opossum lahko mnogo mrcvarenja, pa kot bi bil res mrtev, mo- k iz gobca in z odprtimi kažejo bledino. Ampak da je nevarnost minila, et kaj naglo oživi.

* * *

uverovljen ali certifici- ki ga je kdaj izdal za- urad Zed. držav je bil na 22. junija 1945 državi sin, ki je odstopila vladi akrov zemlje. Ček je bil $1,590,854. Glasom po- države Wisconsin ne sme blagajna namreč spre- enega čeka, ni ni "ga- kot dober," pa če je tu- sme vlade Zed. držav.

* * *

krat določijo na sodniji vro potom preiskave in javi krvi očeta in otroka. ih letih je bilo v Ameri- takih preskušenj in od bilo v 1,783 slučajih doka- zatoženi ni bil oče tiste- ca.

* * *

najbolj senazionelnih za beg so izvršili an- talski častniki, ki so bili taborišču blizu Dresde- Nemškem. Med božičem marcem 1944 je 76 letal- opalo 350 čevljev dolg taborišča. Vhod je bil pod pečjo. Toda ko so v no- marca poskušali z begom, taktično uteklo samo 14, jih pozneje vjeli in 47 so postrelili z izgovorom, "upirali" pri zasledoval

* * *

zadnjih 5 letih je dospelo v države 80,000 zastopnikov tujih dežel po uradnih kih. Od teh jih je 40,000 no v tej deželi in sicer jih v diplomatski službi, so pa na raznih misijah.

* * *

nekaterih indijanskih ple- v Južni Ameriki smatra- sina ali hčere kot sre- , ker sinko ali hčerka z onega sveta skrbi za rebe svojih staršev.

* * *

julju 1944, ko so Japonci Saipan, je japonska vla- vila narod, da je japon- mornarica uničila ameriško ob Saipanu. Vlada je narodni praznik za anje te sijajne "zmage."

DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNEV S KAKIM DOLARJEM

Prvi polet direktno z Japonske v Ameriko so napravili 3 bombniki

Nameravali so izvršiti polet od Japonske do Washingtona brez pristanka, toda vsled nasprotnih vetrov jim je zmanjkalo gazolina v Chicagu.

5,996 MILJ SE BOMBNIKI NISO NIČ USTAVILI

Washington, 19. sept. — Trije ameriški bombniki so nocoj dovršili rekordni polet od Japonske do ameriške prestolnice. Nameravali so to izvršiti, ne da bi spotoma kje pristali, toda vsled nasprotnih močnih vetrov so porabili več gazolina, kot so mislili, zato so morali pristati v Chicagu, vzeti gazolin ter nato nadaljevati pot do Washingtona.

En bombnik je vodil general Barney M. Giles, druga dva pa brigadni gen. Emmett O'Donnell in generalni major Curtis LeMay.

Bombniki so se dvignili v zrak na japonskem otoku Hokaido in so napravili skoro 7,000 milj. V Chicagu so imeli bombniki še 700 do 1,200 galon gazolina v svojih tankih, toda letalci niso hoteli tvegati z velikimi bombniki ničesar, pa so raje pristali in vzeli dodaten gazolin v Chicagu.

Bombniki so pričeli s poletom proti Ameriki ob štirih popoldne v torek ter dospeli do Chicaga ob šestih zvečer v sredo. Do Washingtona so imeli potem še kaki dve uri vožnje. Toda do Chicaga so leteli 5,996 milj, ne da bi spotoma kje pristali. V vsakem bombniku je bilo po 12 mož posadke.

Polet so pričeli bombniki z 10,000 galoni gazolina vsak, kar pomeni težo 30 ton. Večinoma vso pot so leteli v višini 20,000 čevljev.

Senat je soglasno potrdil Burtona v urad najvišje sodnije

Washington. — Senatna zbornica je včeraj soglasno potrdila imenovanje senatorja Harold H. Burtona za člana najvišje sodnije Zed. držav. Potrdilo je prišlo prej kot v 24 urah potem, ko je predsednik Truman predložil Burtonovo ime senatu v odobritev.

V kongresu se sliši splošno priznanje predsedniku nad to nepričakovano izbiro. Republikanci so veseli, ker je dobil njih pristaš tako odlično mesto, demokrati pa pravijo, da je predsednik napravil s tem važno politično strategijo, ker je zdaj en republikanski senator manj v zbornici.

Ohijski guverner Lausche mora zdaj imenovati namestnika Burtonu v senat. Splošno se pričakuje, da bo imenoval kakega neodvisnega demokrata. Država Ohio ni imela demokratskega senatorja, odkar je bil poražen senator Bulkley.

Darovi za begunce

V našem uradu so bili izročeni sledeči darovi za slovenske begunce: Anton Grdina je daroval $50; John Zaller $25 in neimenovana $10; Jože Grdina iz 6113 St. Clair Ave. je izročil $25, Mrs. Mary Globokar, iz 20358 Lindberg Ave. $10; Mrs. Frank Silbitzer, 10513 Reno Ave. $5 in neimenovana $2. Prav iskrena hvala blagim srcem za njih velikodušne darove in priporočamo se še drugim, da bi kaj pomagali slovenskim izgnancem v tujini.

Kaiser bo vzel v najem Willow Run

Washington. — Vojno tovarno Willow Run v Detroitu, ki je veljala vlado $100,000,000, bo vzel v najem Henry Kaiser, graditelj ladij, ki bo zdaj izdeloval avtomobile.

Guverner Lausche daje prednost veteranom

Columbus, O. — Guverner Frank J. Lausche je izjavil, da imajo odpuščeni vojaki prednost pri vseh državnih delih in pozicijah.

Guverner Lausche naj gre v senat!

Znano je, da je cilj vsakega politikarja, to se pravi visokega politikarja: zvezin senat ali pa mesto pri najvišji sodniji. Kakšne so politične ambicije našega guvernerja Lauscheta, ne vemo. Zdi se nam pa, da bi lahko povsem razvil svoje briljantne zmožnosti v zveznem senatu. Radi tega smo ga včeraj urgirali, naj sam prevzame izpraznjeno mesto senatorja Burtona, kar lahko stori, če hoče. Kaj bo pa napravil, ob tem času ne vemo.

Rusija ne bo podprla do skrajnosti zahteve Jugoslavije

London. — Pred komisijo zavezniških zunanjih ministrov ima ruski zunanji komisar več klešč v ognju, kar se tiče ruskih zahtev. Moskva bi rada imela med drugim besedo tudi v laški Tripolitaniji. Že prej je zahtevala oblast nad Dodekanezi in besedo v Dardanelah.

Zadnje dni je komisar Molotov dal razumeti, da Rusija ne bo šla do skrajnosti v podpori Jugoslavije za Trst, rekoč: "Mi želimo, da se bo dobilo glede Trsta in Istre pravično odločitev. Ozemlje, ki spada Hrvatom in Slovencem, naj se jim vrne nazaj. Ono ozemlje, ki ima italijanski značaj, naj se izroči Italiji."

Diplomati to tolmačijo tako, da je Rusija pripravljena za kompromis, po katerem bi ostal Trst v italijanskih rokah, luka pa naj bi bila mednarodna, ko to predlagata Anglija in Amerika.

Delničarji so z ogromno večino dovolili porast naši banki

Cleveland, O. — Delničarji slovenske North American banke so na seji v torek večer z ogromno večino odglasovali, da banka lahko poveča svojo osnovno glavnico ter v ta namen proda 5,000 novih delnic.

Od sedanjih 5,000 delnic jih je glasovalo 4,003 za povečanje osnovne glavnice in le 66 jih je glasovalo proti, torej je bila za mnogo več kot zahtevana dvetretjinska večina.

Banka bo zdaj ponudila sedanjim delničarjem nakup novih delnic, za vsako sedanjo po eno novo. Ako pa delničarji do gotovega roka ne bodo sami pokupili teh delnic, jih bo lahko kupil vsak drugi, ki se že priglašajo zanje. Tozadevno bo vodstvo banke razposlalo v nekaj dneh pisma in navodila.

V poverilni odbor so bili imenovani: Marion Kuhar, Steve F. Pirnat ter Benno B. Leustig.

Predsednik vztraja na $25 za brezposelne

Washington. — Predsednik Truman še vedno vztraja na tem, da naj dobivajo brezposelni $25 na teden za dobo 26 tednov. Senatni finančni odsek je to že odklonil in v senatu ne kaže, da bi dobil predlog dovolj podpore.

Senat je spet vrnil državam nalogo iskati brezposelnim delo

Washington. — Senat je z 56 proti 23 glasovom odobril predlog, da se ukinejo vladne posredovalnice za delo ter se jih zopet vrne nazaj državam.

S tem bodo zopet dobile države dolžnost, da poiščejo delo vsem onim, ki prejemajo državno odškodnino za brezposelnost. Predlog je stavil senator Lucas iz Illinoisa.

Čehi bi radi dobili v roke dr. Tiso

Wiesbaden. — Čehi se pritožujejo, ker ameriške vojaške oblasti ne izroče v njih roke dr. Joseph Tiso, ki je bil na čelu slovaške vlade ob času nemške okupacije. Tiso je katoliški duhovnik. Čehi bi ga radi sodili kot izdajalca in se že 3 mesece trudijo, da bi ga dobili v roke od Amerikancev.

SPOMNITE SE SLOVENSKIH BEGUNCEV S KAKIM DAROM

London, 19. sept. — Zunanji ministri petih velesil so se sporazumeli na črti italijansko-jugoslovanske meje ter naročili svojim deputjem, naj potegnejo faktično mejo med obema državama.

Po zasedanju danes je bilo naznanjeno javnosti, da je koncil določil Trst, ki je zdaj v italijanskih rokah, da bo mednarodno pristanišče in vsaka država naj ima oblast nad narodom, ki govori jezik dotične države.

Ta rešitev spornega vprašanja daje Jugoslaviji manj kot je vprašala, pa vzame Italiji več kot je hotela dati. Odločitev je padla večinoma po načrtu, ki ga je včeraj predlagal ruski komisar Molotov, namreč, "teritorij, ki spada Hrvatom in Slovencem, naj se jim vrne, oni pa, ki je po karakterju italijanski, naj vzame Italija."

Kot je določeno, bo nova meja med Jugoslavijo in Italijo pustila le majhen del vsakega naroda pod drugo državo ter se bo mejo določilo po preiskavi na licu mesta.

Glede dalmatinskih otokov ni bilo na seji ničesar rečenega, vsaj za javnost ne. Glede italijanske mirovne pogodbe se bo pa ves načrt predložil onim zaveznikom, ki so bili v vojni z Italijo.

Angleško časopisje je bilo včeraj začudeno nad izjavo Molotova, da hoče imeti Rusija besedo pri upravi italijanskih kolonij Eritreje in Tripolitanije. Arabci v Tripolitaniji so proti temu, da bi se vrnila kolonija Italiji in so tudi proti temu, da bi jo upravljali zavezniki. Glasom Atlantskega čarterja naj se dežela vrne narodu, zahtevajo Arabci.

NEMŠKI HLAPEC JE OBSOJEN NA VEŠALA

London. — William Joyce, rojen v Brooklynu, N. Y. pozneje bivajoč v Angliji, tekom vojne nemški državljan in propagator nemških nacijev, je bil v Londonu obsojen v smrt na vešalih.

Leta 1939 je odšel iz Anglije v Nemčijo in se tam vdinjal pri Hitlerju za propagando. Tekom vojne je govoril v angleščini proti Angliji in Zed. državam najbolj strupeno propagando. Ko je 1939 zaprosil za angleški potni list v Nemčijo, je prisegel, da je angleški državljan.

Višješolcem ne bo treba iti k vojakom

Washington. — Ako stopi dijak v višjo šolo in tam študira, mu ni treba iti v armado, dokler ne graduira, ali dokler ne doseže 20. leta starosti.

NOVI GROBOVI

Anton Kuhel

Nagloma je umrl rojak Anton Kuhel, po domače Škarič, stanujoč na 3512 E. 80. St. Bil je star 64 let in doma iz Ježče vasi, fara Primskovo na Dolenjskem, odkoder je prišel sem pred 40 leti.

Bil ja član društva Bled št. 20 SDZ, sv. Jožefa št. 146 KSKJ in Najsv. Imena.

Poleg žalujoče soproge Mary roj. Kikol zapušča sinova Anton MM 1/C ter Joseph Cadet MS., hčere: Josephine Merhar, Mary Zaletel, Frances in Rozalija ter vnukinje, sestrično Mary Stopar, v starem kraju pa več sorodnikov.

Pogreb bo v soboto zjutraj ob 9:30 iz Ferfoliatovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Lovrenca ob 10 in na Kalvarijo. Naj mu bo lahka ameriška gruda, preostalim sožalje.

Razne vesti od naših borcev v službi Strica Sama

T/Sgt. Stanley Petrič, sin Mr. in Mrs. Frank Petrič, iz 19715 Mohawk Ave. in soprog Mildred Petrič iz 24151 Tracy Ave., je zdaj v General bolnišnici v San Francsicu, da si opomore nazaj k zdravju po prestanem ujetništvu pri Japoncih. Pripoveduje o strahovitem mučenju od strani japonskih stražnikov. Za hrano so dobivali jetniki samo pol skodelice juhe in pol skodelice riža na dan.

Z baze Tinian je na potu domov 250 vojakov, ki so služili pri bombnikih. Med njimi je tudi S/Sgt. Michael Perme iz 13601 Othello Ave.

Mr. in Mrs. John Maizel, 1140 Norwood Rd. sta dobila sporočilo od sina Stanleya, da je bil povišan v Master Sergeanta. Točasno se nahaja z ameriško okupacijsko armado v Frankfurtu, Nemčija.

Časten odpust iz armade je dobil Louis S. Kurent iz 1321 Russel Rd. Pripeljal se je na ladji Queen Mary na 10. sept. V službi Strica Sama je bil skoro štiri leta in se je udeležil pet glavnih bitk po raznih krajih Evrope.

Mrs. Helen Kalan iz 61. ceste naznanja, da je bil njen mož Pfc. Stanley povišan v Cpl. T/5. Sedaj se nahaja na Filipinih, odkoder pošilja pozdrave vsem prijateljem, posebno pa članom društva Kranj.

M/Sgt. Eddie Meglich, sin Mr. in Mrs. Joe Meglich iz 1003 E. 64. St. piše, da je obiskal Japonsko v letalu in da je bil samo 5 milj od Tokia. Čez noč je bil na letališču Atsugi, kjer so pristale prve ameriške čete. Pravi, da so Japonci napram Amerikancem zdaj od sile prijazni, da se jim kar do tal priklanjajo.

Pvt. Joseph Cvelbar, sin Mrs. Apolonije Cvelbar iz 15504 Daniel Ave., je prišel iz Nemčije za 30 dni na dopust. Prijatelji ga lahko obiščejo na gornjem naslovu.

Razne drobne novice iz Clevelanda in pa te okolice

Vest iz domovine—

Mrs. Anton Tomšič iz 1193 E. 61. St., je prejela od brata Ivana Blatnik iz Klečet, fara Šmihel pismo, v katerem ji sporoča, da so veliko prestali v tej vojni. Zdravi so še vsi, le sina so mu Nemci odpeljali 6. maja iz Ljubljane. Žužemberk je uničen in samo 6 hiš še stoji. Klečet in Drašča vas sta edini vasi, ki sta ostali nepoškodovani v šmihelski fari.

Pismo iz Ljubljane—

Ella Pultz, 3320 W. 88. St., je prejela potom Rdečega križa prvo pismo po 4 letih od sestre Zofke Gruden iz Ljubljane, cesta v Rožno dolino 9. Pismo se glasi: "Jaz, poročena Gruden, Mici poročena Retelj—mož pogrešan, brat Ivan interniran v Dachau, se še ni vrnli. Drugi zdravi."

Teta štorklja—

V družini Pvt. Norbert in Millie Tryhowski, 10513 Reno Ave., se je oglasila teta štorklja in pustila sinčka prvorojenca. Tako sta postala Mr. in Mrs. Fr. Silbitzer, 10513 Reno Ave. prvič stari ata in stara mama. Čestitke!

Jablana cvete—

Na Jazbeževem vrtu, 7305 Myron Ave., je razcvetela jablana. Letos je že rodila in bi menda rada dala še eno letino, pa jo bo prej slanca pomorila, bi rekli.

Važna seja—

Društvo Euclid št. 29 SDZ ima važno sejo v petek večer ob osmih v navadnih prostorih. Članstvo je prošeno, da se udeleži v velikem številu.

Na počitnice—

Rose Kristančič, hči Mr. in Mrs. August Kristančič iz 3408 W. 63. St. je odšla za en teden na počitnice v Chicago, kjer bo obiskala svoje prijateljice. Želimo ji mnogo zabave tam.

Maša za vojaka—

V petek ob 6:30 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnega vojaka Johna Valenčič.

Po pismo naj pride—

John Geroni ima pismo pri nas. Piše mu Josip Rupar iz Francije.

Seja korporacije

Jutri večer ob osmih bo seja korporacije za pozidavo naselbine. Vsi prizadeti naj pridejo v javno knjižnico na 55. cesti in St. Clair Ave.

Na obisku tukaj—

Mrs. Marija Jurečič iz Monaca, Pa., je prišla na obisk za en teden k prijateljici Mrs. Frances Znidaršič na 160. cesti. Želimo ji prav veselo bivanje tukaj.

Ameriški komunisti so proti MacArthurju

New York. — Na shodu komunistov v Madison Square Garden so govorniki napadali generala MacArthurja, ker da premilo postopa z Japonci. Kadar je kak govornik izrekel generalovo ime, so navzoči navdušeno psovali.

"AMERIŠKA DOMOVINA"
AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
(JAMES DEBEVEC, Editor)
6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto $6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta $4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta $2.00. Za Cleveland, po pošti četrt leta $2.25.
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: Celo leto $6.50, pol leta $3.50, četrt leta $2.00
Posamezna številka 2 cente

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, $6.50 per year. Cleveland, by mail, $7.50 per year.
U. S. and Canada, $3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, $4.00 for 6 months.
U. S. and Canada, $2.00 for 3 months. Cleveland, by mail, $2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by Carrier, $6.50 per year; $3.50 for 6 months, $2.00 for 3 months.
Single copies 2 cents.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 219 Thurs., Sept. 20, 1945

Ne gre in ne gre brez - duhovnikov

Naši svobodomiselci ne shajajo, če ne najdejo od časa do časa kake duhovniške stvari, da si ob njej tolažijo svojo nemirno vest. Sedaj glodajo takozvano spomenico, ki da jo je duhovščina v Ljubljani predložila predsedniku ljubljanske vlade Borisu Kidriču. V "A. D." je bilo pred kratkim pismo iz Ljubljane z dne 8. julija. Že to pismo je napovedovalo, da bo morala duhovščina podpisati neko izjavo, ker da komunisti sicer ne bodo pustili nobenemu duhovniku niti maševati. To spomenico sedaj nosijo okrog kot novo bombo, ki mora na vsak način raznesti nasprotnike partizanov. Pa smo imeli že dosti SANSovih bomb, napovedanih z vso pompoznostjo. Šle so mimo brez posledic za naše stališče. Vselej je SANS vlekel kratkega. Tako bo tudi s to novo bombo.

Pred nami leži ta spomenica duhovščine. Vsi levičarski listi so jo prinesli kot nekak dokaz, da je slovenska duhovščina bila na slabi poti, da pa sedaj to obžaluje in da se bo spreobrnila k početju in življenju partizana Mikuža.

Pred nami pa leži tudi pismo iz Rima, ki pravi: "Kidrič je **ukazal** duhovščini ljubljanske škofije, da mora priti k njemu. V tej avdijenci je zahteval, da duhovščina sestavi memorandum o svojem razmerju do Osvobodilne fronte. Rezultat je bil, da so res sestavili "memorandum" v duhovnem tonu in tako da Kidriču ni bil prav nič všeč. Našteli so namreč tudi svoje pritožbe proti postopanju Osvobodilne fronte. Kidrič je sprejel delegacijo, jo nahrulil in ozmerjal, potem pa objavil "memorandum," **ki je bistveno drugačen kot so ga duhovniki predložili.**" — Pismo pravi dalje: "Če ta memorandum priobčijo tamkajšni levičarski listi, morate povedati javnosti, da ni avtentičen."

Da s to spomenico nekaj ni v redu, smo slutili po tem, da je že naprej vsa Ljubljana vedela, da jo bodo duhovniki **morali** nesti na vlado in da je torej **izsiljena.** Še bolj nas je v tem potrdilo poročilo levičarjev, da je bil Kidrič precej slabe volje, ko je duhovščino sprejemal.

Ker imamo pred seboj samo spomenico kot se je smela objaviti v Jugoslaviji, kjer ni svobode tiska, hočemo presojati samo po tem, kar smo čitali. Kanonik Volk, ki sedaj kot generalni vikar vodi škofijo, je bral Kidriču predvsem, kaj pravi katekizem pri razlagi četrte božje zapovedi o odnošajih kristjana do svetne oblasti. Povedal je, da ji gre spoštovanje vdanost in pokorščina — v vsem, kar ni grešno. Kot mora otrok ubogati tudi očeta pijanca, tako mora kristjan poslušati tudi komunistično vlado v vsem, kar ni proti božjim zapovedim. Tudi čemernim gospodarjem gre pokorščina, pravi sveti Peter. Zato so prvi kristjani priznavali tudi Neronovo vlado. Od 6. marca letos je žalibog Tito po nerodnosti mladega kralja predsednik legitimne jugoslovanske vlade. Zato gre tej vladi, kar so kristjani dajali — Neronovi. "Spomenica" obsodi zločine kot jih mora obsojati vsak kristjan, obsoja tudi izdajstvo, če je res izdajstvo, kot ga mora vsak katoličan.

Z vsem tem pa nikakor duhovščina ni rekla, da je prav, kar dela Kidrič, kot niso rekli kristjani v prvih časih, da je prav, kar je delal Neron. Če mora otrok ubogati očeta pijanca, zato še ne govori, da je prav, ker oče pije. Spomenica duhovščine, ki jo je morala predložiti na zahtevo vlade, nikakor ni kako opravičilo vladinih dejanj in ne vladinih tendenc.

Značilno je, da vlada izsiljuje izjave. Ni duhovniška prva. Pred nedavnim časom smo imeli priložnost opozoriti, kako so razni politiki, ki so na sumu, da niso dovolj vdani Osvobodilni fronti, morali dajati izjave, da so za eno samo stranko to je za O. F. Tako je moral poklekniti Snoj in tako sta morala celo stara ofarja Kocbek in Brecelj znova zmoliti partizansko veroizpoved. Hrvaškega ministra Jurija Šuteja pa so nagnali, da je moral celo na zagrebskem radio govoriti za Tita, četudi je vsa Hrvaška vedela, da je pri tem v žepu figo držal. Partizanski režim potrebuje izjav in vdanostnih poklonov kot je tega potreboval kraljev diktatorski režim. S takimi izjavami skuša režim zmotiti domače ljudi, varati pa hoče tudi zunanji svet. Vselej pa so take izsiljene izjave dokaz, da režimu nekaj ne gre od rok. Če bi bil komunistični režim dovolj trden, ne bi potreboval duhovniške spomenice. — Kadar pa kdo, ki je dal izjavo, ni več potreben, se ga da mirno zapreti kot se je zgodilo na primer dr. Vrhuncu, ki se je šel klanjat Titu v imenu Trboveljske družbe, pa danes vseeno sedi in čaka obsodbe "ljudskega" sodišča. Njegova hči pa, ki je kot pravi poročilo "preveč vedela," pa je bila najdena v Tivoli-ju ustreljena. Pisalo se je potem, da se je pač sama ustrelila, ker ni mogla prenašati sramote.

Ali je slovenska duhovščina prav postopala, da je šla h Kidriču? Težko se iz daljave presoja. Ene stvari pa ne smemo nikoli prezreti in pozabiti. Cerkev je vedno vse storila, kar je le mogoče, da more širiti svoj nauk. Njena duhovščina se je v vsakih razmerah in vseh okoliščinah trudila, da vrši svojo službo. V rimskih preganjanjih je šla v katakombe in tam in od tam vršila svojo duhovniško službo. V najhujšem preganjanju v Mehiki je še vedno ostalo tam nekaj duhovščine. Duhovniki so skriti delali naprej. Da, celo semenišče za vzgojo novega duhovniškega naraščaja so vodili na tihem. In papež Pij XI., ki so mu očitali, da preveč eksponira Cerkev s konkordati, s pogodbami z raznimi državami, se je drastično izrazil, da bi sklepal konkordat tudi s hudičem, če bi to moglo res koristiti Cerkvi. Prav zadnje čase smo brali ,da je odšel kardinal Hlond na Poljsko v upanju, da bo mogel kaj storiti za Cerkev v komunistični državi, četudi je vedel, da so razmere tam za duhovnike obupno težke. Cerkev skuša kot rečeno storiti v vsakem položaju svojo polno dolžnost. Četudi ne more razviti vse svoje delavnosti, četudi ni polnih uspehov, kar more, to stori.

Tako bo tudi na Slovenskem duhovščina vršila svoje poslanstvo naprej, četudi v najtežjih razmerah. Da čim več reši, prenese tudi ponižanje, da jo zmerja Boris Kidrič, o katerem piše Lojze Adamič, da je sposoben za vsak zločin, če gre za partijo.

Dasi je spomenica po pismu iz Rima "popravljena," vendar bi iz nje tudi naši levičarji lahko nekaj brali. Da namreč ni v Sloveniji pogojev, da bi mogli govoriti o svobodi vere. Ako morajo duhovniki opozarjati predsednika vlade na "versko vzgajanje otrok, na cerkveno poroko, na potrebo verskega tiska, na vzgajanje verskega naraščaja ter na za Cerkev namenjeno potrebno gotovino," se to pravi, da v teh vprašanjih pod vlado nove svobode za Cerkev ni — svobode. Drugače ne bi bilo treba na to opozarjati. To bo tudi zelo trd svobodomislec **razumel.**

Zgodba s to spomenico in spomenica sama bo odprla marsikomu oči, da bo prav gledal na verske razmere v Jugoslaviji, pa v drugem smislu kot je nameraval SANS, ko je s to spomenico začel partizansko propagando.

BESEDA IZ NARODA

Naši begunci

Spodaj prinašamo imena beguncev, ki so bežali pred komunističnim terorjem iz svoje domovine. Vsi ti se nahajajo sedaj na Koroškem. Navajamo kraj, odkoder so doma, ime in priimek ter leto rojstva.

Iz BEGUNJ in okolice na Notranjskem so v pregnanstvu sledeči:

Bonač Franja, 1881
Bonač Marjana, 1919
Bonač Frančiška, 1923
Bečaj Franc, 1911
Cimermančič Vencel, 1899
Cimperman Antonija, 1890
Debevec Marija, 1920
Debevec Zofija, 1924
Debevec Anton, 1901
Debevec Ana, 1902
Debevec Nada, 1927
Franetič Ignacij, 1896
Komljan Frančiška, 1923
Košček Ljudmila, 1922
Kranjc Ludvik, 1909
Kranjc Jakob, 1902
Juvančič Anton, 1892
Juvančič Ivan, 1932
Legat Marjan, 1921
Lovko Jakob, 1881
Lovko Marija, 1883
Lovko Ivana, 1910
Lovko Marija, 1907
Lovko Slava, 1912
Meden Janez, 1872
Meden Marija, 1914
Meden Ana, 1919
Meden Terezija, 1930
Meden Janez, 1890
Meden Jože, 1925
Obreza Franc, 1895
Obreza Ana, 1922
Oblak Stanko, 1929
Oblak Antonija, 1919
Oblak Angela, 1920
Oblak Ljudmila, 1924
Oblak Ana, 1927
Opeka Jernej, 1897
Opeka Janez, 1896
Opeka Jozefa, 1886
Opeka Marija, 1919
Podpregar Pavel, 1891
Rot Justina, 1917
Rot Frančiška, 1927
Stražišar Valentina, 1923
Turšič Ljudmila, 1921
Turk Angela, 1920
Turk Marija, 1927
Turšič Marija, 1910
Turšič Frančiška, 1921
Turšič Ana, 1923
Vidmar Amalija, 1912

(Dalje pride.)

—o—

Pismo od begunca in drugo iz Willarda

Willard, Wis. — Rojake iz Begunj pri Cerknici in okolice bo gotovo zanimalo pismo, ki sem ga te dni prejel od nečaka Toneta, sina mojega brata Janeza, ki se nahaja točasno v pregnanstvu v Italiji. Pismo se glasi:

Dragi stric! V začetku Vas najlepše pozdravim. Že dolgo si nismo nič sporočili, kaj je tam in kaj je tu. Pri nas je bilo zelo hudo in ni za popisati koliko smo prestali. Jaz sem v Italiji. Sam sem, kot bi z neba padel, zato Vas lepo prosim, če bi mi mogli kaj poslati. Od ata in mame ne vem nič. Jaz sem šel 6. maja iz Ljubljane. Umaknili smo se pred Osvobodilno Fronto, ker sem se bal, da me bodo ubili. Nas je šlo okrog 30,000 Slovencev.

Moja dva brata sta bila pri slovenski vojski, pa ne vem, če sta še živa ali ne. Lojza so pa živega sežgali na ognju v Grahovem. Pri Kranjčih je vse požgano, samo hiša stoji, pa še ta vsa razbita. Živine nimajo nič. Jože in Janez sta morala umreti za svojo vero in Boga. Naša hiša je bila dozdaj še cela. Ata si neprestano želijo, da bi Vas še videli. So se zelo postarali nad tem gorjem. To pismo sem oddal v Rim, od tam bo šlo v Ameriko in Vas bo že kako našlo, ker ne vem Vašega naslova. Za zdaj bo dovolj. Bom pa drugič kaj več pisal, ko bom zvedel kaj več od doma. Vas najlepše pozdravlja — Tone."

* * *

Vidite, to je toliko opevana svoboda Jugoslavije! Torej mlad fant, star komaj 17 let, pa mora bežat iz rojstnega kraja, proč od staršev in drugih domačih, da si reši življenje! In to samo radi tega, ker je katoličan. Brata, starega 22 let, so mu živega sežgali! Dva njegova bratranca so pomorili. Zakaj? Zato, ker so odklonili komunizem!

Na nekdaj lepem domu, kjer sem bil jaz rojen, je razdejano in pokončano vse. Zakaj? Zato ker so bili dobri katoličani! Nikdar niso odklonili siromaku pomoči. . .

Seveda brezverska svoboda je zdaj na površju in katoličane je treba spraviti s poti! To je cilj novih gospodarjev v Sloveniji — komunistov. . . Moj Bog, usmili se slovenskega naroda, kar ga je še ostalo. . . ki ga je menda samo še za prgišče.

In nekateri slovenski katoličani v Ameriki jim še pripenjate lavorove vence — komunistu, krvniku, ki mori naš narod. Sramota vam!

Zdaj pa še nekaj z willardskih farm.

Tukaj se pečamo največ z živinorejo. Da pridelamo dovolj krme za krave in telice, pa imamo vsega dovolj. Saj se mleko vedno lahko proda, pozimi in poleti in tako so vedno dohodki. Tukaj se največ producira sir.

Reči moram, da so si tukajšnji farmarji kaj dobro pomagali. Nekateri so si prihranili lep denar, drugi so poplačali svoje dolgove in še kaj na banko deli. Nekateri pa, seveda, še vedno sedimo na zadnjem sedežu in čakamo, da nam Stric Sam poreče: prijatelj, pomakni se više!

Zadnjo pomlad je bilo res malo preveč mrzlo in mokro. Ko smo prišli "fantje" skupaj v nedeljo pred cerkvijo, smo stokali: Kaj bo? Nič ne bo zraslo, ne sena, ne ovsa, ne koruze, ne krompirja, nič ne bo! Ampak prišlo je drugače — vsega je, pa dosti. Res, dobra letina, hvala Bogu. Kakopak, stokat je treba, pa se dobi.

In kadar imamo v tukajšnji dvorani kakšno prireditev, joh in prejoh, tedaj pa teče od bare. Pijače nič koliko. Takrat mi pride na misel, če ne bi bilo dobro in pametno, če bi se enkrat sem pripeljal Grmkov Japček iz Clevelanda, pa pripeljal s seboj nekaj clevelandskih kampelcev. Oh, to bi se spet pelo. Stavim, da bi še Kranjč Tone pritisnil, saj ima še glas.

H koncu naj pristavim, da se mi Ameriška domovina zelo dopade. V njej dobim vedno dosti novic, pa tudi vedno dovolj zabavnega čtiva. Vse to je potrebno v našem težavnem življenju. Le tako naprej, fantje!

H koncu pozdravljam vse nekdanje Meniševce in jih vabim, naj se enkrat oglasijo na Willardu, kjer vam bomo postregli z belo, rumeno in tudi drugačno pijačo.

Kranč Tone.

—o—

Rojakom iz Preserja — pomoč nesrečnim beguncem

Te dni sem prejel pismo od enega izmed naših Presercev, ki živi zdaj v tujini; bežal je pred komunisti in si tako še pravočasno rešil glavo. Pismo je zanimivo; iz njega se razvidi stanje naše nesrečne domovine, ki zdaj "osvobojena" preživlja najbolj črne dneve v zgodovini. Pismo potrjuje to, kar dnevno čitamo v časopisju. Teror in zopet le teror, ki ga izvajajo Titovi komunisti z tako brutalnostjo, kakršne niso videli niti Rusi; kar smelo lahko zapišem, da v Jugoslaviji, zlasti v Sloveniji je 50 odstotkov hujše kot je bilo v Rusiji. Pisec pisma pravi: "Sedaj vlada v domovini rdeči raj. — Črni dnevi, smrt in vsakovrstno gorje."

Med novicami od tam pove tudi to, da je porušena cerkev sv. Jožefa nad Preserjem. Več o tem, zlasti pa o cerkvi sv. Jožefa pa bom malo opisal na drugem mestu; za zdaj toliko na znanje Presercem glede te imenitne podružnice preserske župnije. Iz pisma, v katerem je omenjeno še par oseb, katere dobro poznam in se nahajajo v tujini, dobim nekako sliko, sicer bolj v malem obsegu, ki pa dosti pove, kaj se godi tudi v Preserju. Kdo je pisal pismo in imena teh, ki so bežali pred komunisti, pa ne bom tu navajal, ker bi njih domači potem trpeli radi tega in prav možno je, da bi jih komunisti "osvobodili" življenja ter jih poslali v svobodno krtovo deželo. Tako tudi pisma ne bom priobčal v obsegu kot je. V pismu mi je obljubljeno, da dobim še več raznih stvari tikajočih se dogodkov, ki so se vršili tam. Med temi mi je obljubljeno tudi poročilo o onih nesrečnežih, katere so Angleži izročili Titu in so jih potem partizani prav zverinsko poklali. To in še marsikaj drugega.

Resnica prihaja na dan; vedno več poročil prihaja do nas, ki so si skoro drug drugemu enaka: Hudo je bilo pod Italijani, še hujše pod Nemci, a najhujše pa pod komunisti, alias partizani. Kdor zdaj noče izpregledati, mu ni več pomoči in se lahko kar prišteva h komunistom; do sedaj je mnoge oproščala nevednost, danes ne več.

Izdajalci!, tako kričijo nekateri, a se pri tem ne zavedajo kako strašno krivico delajo svojim lastnim bratom, ko jih pitajo z — izdajalci. Vidim v pismu imena oseb, ki so bežali in rečem to: Ako so ti ljudje izdajalci, potem so izdajalc dojenčki in novorojenčki, pa še psi in mačke povrhu. Če so ti ljudje, katerih imena vidim, izdajalci, so potem edini pošteni ljudje na svetu samo komunisti; vse drugo so fašisti-izdajalci, pa bili to ali ono stran morja.

Ko sem pismo prejel, se je povabilo Preserce, da čujejo to pismo, ki ga javnosti radi že omenjenih razlogov ne bomo obelodanili v celoti. Rojaki iz Preserja, ki se za to zanimajo in žele pomagati tem revežem, so nekateri takoj posegli v žep in dali po svoji možnosti, da prav iz srca so radi dali. Že tisto nedeljo se je nabralo v ta namen $80. Skupna vsota te zbirke je $111, kar je že lepa vsota. Za takojšno, to je prvo pošiljatev, je določeno, da se pošlje sto dolarjev. To se bo storilo takoj, čim se dobi podrobnosti, po kateri poti je bolje poslati.

Rojake in rojakinje iz preserske župnije se obvešča, da če kdo želi kaj pomagati z kakim darom, to lahko stori in pošlje svoj prispevek na sledeče rojake: Frank Brancelj, 1246 E. 59th St., ki je začasni blagajnik, dalje na Anton Grdina, 1053 E. 62 St., ali na spodaj podpisanega: Jože Grdina, 6113 St. Clair Ave. Vsi v Clevelandu, Ohio. Vse prispevke z polnim imenom in vsoto, kakor tudi iz katere vasi je darovalec in kako se je reklo pri hiši, se bo vpisalo v knjige in imena darovalcev se bo priobčilo tudi v listu; prav tako se bo poslalo listino z imenom darovalcev itd. beguncem, da bodo lahko videli, kdo in koliko je kdo prispeval, ter se jih spomnil v teh najbolj tužnih dnevih.

Našim rojakom iz Preserja pa se pri tem priporoča še: Tisti, ki ste se namenili dati za begunce v Ligo katoliških Slovencev, da to store brez vsakega morebitnega odbitka, češ: $10 sem namenil dati, a zdaj bom pa dal pol za Ligo, a polovico pa za Preserje. To bi ne bilo prav. Daj v Ligo kolikor si se namenil, a za rojake iz Preserja pa si odtrgaj takole posebej, potem kolikor že.

Nek naš rojak se je namenil dati v Ligo $25 in dal jih je. Ko je pa potem zvedel, da se zbira tudi za Preserce, je dal pa še njim $25. (Za Preserce so dali trije po $25.) Morda se komu vidi to malo velika vsota, pa ni. Tu v svobodni Ameriki, kjer je bilo zaslužka in drugih komodnosti, nikakor ni tako veliko, ako se upošteva revščino in bedno stanje beguncev.

Želeti je, da bi ljudje malo bolj posegli v žep in dali vsaj od $5 dalje. Z dolarjem ali dvema se ne bo nabralo dosti; treba je dati več, če hočemo, da bo res vsaj malo zaleglo pri takem številu beguncev.

Bil sem slučajno v neki trgovini (slovenski) in ravno isti čas so prišle neke ženske, če se ne motim Judinje, ki so zbirale prispevke; trgovcu so predložile izkaznico, da imajo pravico nabirati in trgovec jim da 25 centov. Ženska pogleda kvoder, pa ga vrne trgovcu, kot bi hotela reči: še to imej. Vidite Judinja je Slovencu vrnila 25c. To je vredno pomisleka. Kak naš Slovenec pa svojemu lastnemu bratu stisne — dolar. Daj no malo več zdaj, ko ni prav nobene krize in so prav redki, ki bi mogli reči: nimam, ne morem. Le ljudje v ubožnicah to lahko [illegible] čejo, tisti pa, ki delajo, [illegible] Bodi Bogu hvaležen, da [illegible] kaj in nisi med begunci [illegible] hvali se, da ti na svobodi [illegible] prilično dobro gre, pa [illegible] srce in denarnico pa dal [illegible] nu božjem in bod iuvergi [illegible]

(Nadaljevanje na 3. str.)

"Aha, dostikrat sem [illegible] pripovedovati, kako so [illegible] ri Meniševci klestili Turke [illegible] še enkrat poskusil spravi[illegible] blana v ta direkcjon, da [illegible] še kaj povedal o svojem [illegible] štvu.

"Res je, da so Turki [illegible] kadar so po pomoti [illegible] naših krajih, drug drugi [illegible] sli domov," mi navdušeno [illegible] di Herblan. "Kar je [illegible] to, da niso bila postavljena [illegible] nišija kje bolj na kraju [illegible] ske dežele, pa bi Turčini [illegible] ne prišli dlje kot do nas. [illegible] Cerkljani so jih vselej [illegible] Turkov, pa ki so si [illegible] dva taka mogočna [illegible] obrambo. Pri nas so se [illegible] očanci spravili tamle [illegible] okrog cerkve in Turk [illegible] stonj kresal butico ob [illegible] veš, ali ne, da so jih [illegible] gnali kar s čebelami, [illegible] opikale, Turke namreč [illegible] doma njih babnice niti [illegible] niso, take zabuhle obraze [illegible] nesli domov njih dedi [illegible] hlačni. Če se ne motim [illegible] zopet eden mojih pradedov [illegible] naščul čebele na sovrag[illegible] ki so potem pripovedovali [illegible] nu doli v Carigradu, [illegible] da so "muhe" sv. Jerneja [illegible] so namreč rekli našim [illegible] cam."

"Pa veste gotovo, da [illegible] čebele iz vašega uljnika [illegible] rad dobil kako primero [illegible] go iz ust našega poljaka [illegible] ha.

"Se reče, prav zapo[illegible] bom trdil ,ampak nekaj [illegible] sem slišal še ko sem bil [illegible] hlačman in so se moški [illegible] pogovarjali.

"Ja, dosti so prestali [illegible] se naši kraji pred Turki [illegible] moško potrdil, ki sem [illegible] ral tako pripovedovanje [illegible]

"Prav za prav naši [illegible] toliko kot drugi," [illegible] blan. "Pri nas smo se [illegible] ubraniti. Saj veš, ali [illegible] smo nekoč Turke opikali [illegible] še do naše vasi niso [illegible]

"Da si niso upali, [illegible] zazijam jaz na vsa usta [illegible]

"Če ti pa rečem, da [illegible] ponovi Herblan vneto. [illegible]

"I, kako so pa to [illegible] neki?" bi jaz rad vedel [illegible] so jim šli s krampi in [illegible] sproti?"

"Niti s prstom niso [illegible] pravim."

"Tok dajte no, še [illegible] vejte."

"Vidiš, to je bilo [illegible] Meniševci so zaslišali [illegible] Cerknice plat zvona [illegible] se je dvigal proti nebu [illegible] so uganili, da so prišli [illegible] goste. Naši možaki [illegible] zberejo pri taboru pri [illegible] ugibljejo, kaj naj naj[illegible] obrambo. Ta je svetoval [illegible] gi je svetoval drugo. [illegible] del najboljši svet. [illegible] Kranjč ata so bili takrat [illegible] veljaven mož v vasi, [illegible] danji gospodar, ki je [illegible] trdno na nogah, [illegible] njegovih davnih predov [illegible] rekli:

"Možaki, to ne bo [illegible] nič, kar vi govorite [illegible] jaz eno rekel, ki se mi [illegible] in če boste mene [illegible] stavim najvišjo hojo [illegible] da si Turčin ne bo [illegible] Menišijo. Od dalec [illegible] doli na našo vas, [illegible] naglo odkuril, odkoder [illegible] šel."

Čakajte, bom drugič naprej, cenjeni čitatelji [illegible] nes je že dovolj za to [illegible] mi jo odrajta naša [illegible] ka ob sobotah.

Pisana mati

SPISAL J. F. MALOGRAJSKI

...ej hiši pojde še vse ...e vse navzkriž!" za... ...arna ženica. "Taka ...a, kakor je ta Vr... zdaj popiva in se ... Zato je tako debela in ...aj menite, prazna vre... ...ji po koncu. Saj je ...i mož vendar nekaj ... je vzel, a zdaj pri ... nikjer nič, kot sam ... bi tudi ne bil umrl ... ne, če bi ga ne bilo ... grizlo . . . Čez ne... ...o pa pri Mlakarjevih ... kakor je zdaj pri ... V štirinajstih dneh, ...a bodo že prodajali ...posestvo!"

...e bo zavleklo tako ...ča in Novega leta," ...lad mož. "Baš prav, ...vrtačka iz enega sta... drugo!"

...o pa ima srečo, ta ...aj vem, kako naj bi ... bi bilo bolj prav," ... prejšnje ženišče. ...tene ženske so na ...e pridejo nikamor, ... Bog se usmili, no! ...jevo hišo mi je pa ...o! Nikdar dolgo in ...anjkalo, najbolj pa ...miru! In tega se ... najtežje pogreša! ...n jaz to Vrtačko in ...a!"

Mlakar vse to sli... ...ovo ne bil malo je... ... se bil vprašal, li ...o, bi bil moral reči, ... tudi tako prepri... ...e bilo odvrnilo od ...sklepa! Strast je ...egovem srcu in nič ... odvrniti od tega, ... namenil.

...o mu rojile že prvi ...a vdovstva po gla... ...inoma opravičeva... ...ki so se pletle pri ...m. Že danes je de... ...o kateri poti dospe ...temur je tako dol... Počakati je bilo ...alo treba, počaka... ...e in drugega vzro... . . . Naj le govore ...e le upira oče! . . . ...e je bil, da bode o... ...ker se je bil oglasil ...od Vrtačke. Toda ...e. Saj je vedel, da ...e besede zaradi ...ljenke in da bode ...ovolj, da si ohladi ...e bil on močnejši in ...ko! . . .

...je spravljal Mla... ...kon na večer tistega ...u bili odnesli iz hi... ...mirno kakor bi se ... nič zgodilo. Pri... ...e na misel rajnica, ...o, v kolikor mu je ...o vzbujal nado, da ...izpolnijo toliko ča... ...ne želje. On ni ni... ...el v hiši, njemu je ...ri srcu. Vedel je, ...nica pridna, vedel, ... v vsakem pogledu ...ka žena, toda vse ... njegovih očeh no... ...ovil in zavedel se je ...da je bil vzel zo... ...ljo in da je zdaj ...n se je vlegel k po... ...o je zaspal . . .

...ali hčerki pa se je ...alo srce in ni mo... ... Pisana mati — ta ...a, da ni prišla do ... besede so ji bile ...neg in ni jih mogla ...Pisana mati — kak... ...ec biti? To vprašaje... ...trenehoma trepeta... ...petalo na ustnicah. ...so vstajale pred ... ena neprijaznej... ... In hipoma se dvi... ...vznožju njene po... ...e ženska zlobnega ...nemarjena z nena... ...o obleko. Taka ... pisana mati! Dru... ...ji ne reklo pisana ...ta ji je groziti ta ... Bog sam vedi zakaj! Srdito je dvigala pesti in njene roke so rastle in rastle. . . . Že so bile pri nji, da jo pograbijo, a tedaj je zakričala:

"Dedek, dedek!"

Dedek, ki je imel svoje ležišče ob peči in ki je le malokdaj spal, se oglasi:

"Kaj ti je, Anica? Zakaj kličeš?"

"Hoče me!"

"Kdo te hoče?"

"Ona . . . tista . . . pisana mati!"

"Mirna bodi, Anica, mirna! Kje boš videla zdaj po noči pisano mater?"

"Tu pri postelji je!"

Starček je potegnil vžigalico po peči, da bi dekletce pomiril. Posvetilo se je.

"Na, kje vidiš koga?"

Anica se je oddahnila, ko se je prepričala, da se je motila. Tudi zaspala je nato. Toda njeno spanje ni bilo krepilno. Tudi v spanju je videla pisano mater in tudi v spanju je klicala večkrat na pomoč. Dedek, ki je imel udno bolezen in se je težko plazil semtertja, je imel velik križ ž njo. Moral si je pomagati s tem, da jo je klical tako dolgo, dokler je ni izklical iz neprijetnih sanj.

Šele proti jutru je postala Anica mirnejša. Vzbudila se je pozno. A ko je izpregledala, so bile njene prve besede:

"Mama! Ali slišite, mama!"

Ko pa ni bilo odgovora, se je zavedla in tista tiha bol je začela glodati zopet na njenem mladem srcu, ki jo je mučila prejšnji dan . . . Tista tiha bol se ji je obetala tudi za prihodnje dni . . .

IV

Enakomerno in dolgočasno so potekali pri Mlakarjevih zimski dnevi. Sneg je padal, padal dan na dan v gostih kosmičih, da se ni videlo niti do sosednih hiš. Kdor je stopil v vežo, je udaril z nogo ob tla da bi si stresel sneg z obuvala. Vedno eno in isto topotanje! Ali Anica se je stresla vselej kadar je kdo zaropotal zunaj in plaho se je ozrla proti vratom, kdo stopi v izbo. No, bili so večinoma samo domači. Tuji ljudje niso radi zahajali k Mlakarju in zato je bilo ondi še bolj pusto kot po drugih hišah. Če bi bil kdo vstopil z vedrim licem, bi se bili morda tudi domačim razvedril obrazi. Tako pa so se ozirali temno eden v drugega.

V tem ko so posli opravljali živino ali pa v hiši izbirali pšenico, je kašljal stari Mlakar za pečjo, kajti zimski čas mu je bil najbolj sovražen. Poleg njegove navadne bolezni ga je mučila zdaj še naduha. Anica je presedela skoro ves dan pri njem in mu posrtegla zdaj s to, zdaj z ono stvarjo.

Govorilo se je malo v Mlakarjevi hiši, še manj se je slišalo smeha v njej. Tudi posli so se bili navadili neke resnobe in temnih pogledov. Morda zato, ker jim ni nikdar nihče privoščil prijazno besedo.

Gospodar je bil vedno osoren ž njimi, drugi jim pa itak ni imel zapovedovati. Jezno in trdo je stopal mladi Mlakar včasih po sobi semtertja ter se je zijal zdaj na hlapca, zdaj na deklo. Prav nobena stvar mu ni bila po volji. A s hlapcem bi bil še izhajal, nikakor pa mu ni mogla ustreči dekla. Če je tudi še tako pazila in si prizadevala, da bi ji ne mogel ničesar očitati, ni se ji posrečilo. Vedno je iztaknil kaj, kar mu je dalo povod, da se je togotil in znašal nad njo . . .

"Saj pravim, no, če ni žene pri hiši, pa gre vse narobe!" te besede so nekoč ušle Mlakarju preko zob, posli pa so se spogledati. In ko sta bila nato hlapec in dekla sama zunaj, je vprašal prvi:

(Dalje prihodnjič.)

Pismo o dogodkih v Ljubljani pred prihodom Tita

Piše begunec

Ker bi bila taka formacija največja nevarnost za OF, ki je spričo udarnosti domobrancev vedno bolj propadala, je to seveda obdala s svojimi vohuni ter vsako drobnost pošiljala — *Gestapovcem, s katerimi so komunisti zopet imeli prav tako tesne zveze kakor prej z italijansko policijo.* Ker je tudi Rupnikova okolica čutila vpliv politikov na domobranstvo, je tudi zasledovala ilegalo, zlasti še, ker je slabila Rupnikov položaj nasproti Nemcem. Tako je domobranstvo v očeh Nemcev gubilo zaupanje ter je bilo opazovano in zasledovano od treh strani: Od komunistov, od Gestapa in drugih protipolitičnih sil. Zato ni čudno, da so prišli Gestapovci deloma na sled tej ilegali, da so odkrili nekaj ilegalnih skladišč orožja, da so poslali v Dachau osrednjo pisarno iegalnega delovanja ter nekaj najvišjih častnikov slovenskega domobranstva. Toda pravi politični voditelji ilegale so se pa vsa ta leta skrivali v podzemlju prav do zadnjega ter jim ni bilo moči priti na sled. In tako jim je uspelo klub preganjanju od treh strani politično organizirati narod in ga pripraviti za revolucijonarni preobrat v odločilnem trenotku letošnjega aprila in maja z namenom — osvoboditve Slovenije od okupatorja in proglasitve države Slovenije v smislu jugoslovanske federacije in demokratičnosti, naslonjene na zapadne zaveznike.

Glavni temelj za tako politično enotno nastopanje v podzemlju v smislu Atlantske karte in zapadnih zaveznikov je bil podan s slovensko "Magnocharto" — *izjavo na slovenski narodni praznik 29. oktobra 1944.* (slovenski narodni praznik, spomin na osvoboditev izpod avstrijskega jarma 29. oktobra 1918). Za to izjavo so združene demokratske stranke SLS, liberalci in socialni demokrati — pobirali podpise pri svojih pristaših skrivaj. — Podpisovali so se — s tajnimi imeni — psevdonimi. Prava imena je za manjše skupine vedel samo tisti poverjenik, ki je podpise pobral, v celoti za vse pa samo ena oseba, ki je vodila gibanje iz podzemlja. Tako je v najtežjih časih, zasledovan od treh strani, slovenski narod podpisoval po svojih slavnih političnih in javnih zastopnikih izjavo, ki zopet vzpostavlja v Sloveniji vlado vseh demokratskih strank (razen komunistov, ki načelno niso demokratični!) In dokument ki ima svojo zgodovinsko vrednost se glasi:

Narodna izjava z dne 26. oktobra 1944.

SLOVENCI!

Zastopniki slovenskega javnega življenja so po medsebojnem posvetovanju sklenili sledečo narodno izjavo:

Na temelju etnične samobitnosti slovenskega naroda in na temelju narodnostnega načela zahtevamo:

1. državno-pravno združitev vsega slovenskega narodnega ozemlja v ZEDINJENO SLOVENIJO, ki mora biti v geografskem, gospodarskem, prometnem, in strateškem oziru tako zaokrožena celota, da bosta zavarovana nemoteni narodni in gospodarski obstoj in razvoj slovenskega naroda:

2. federativno, na demokratični podlagi in socialno pravično urejeno kraljevino Jugoslavijo pod vladarsko hišo Karadjordjevičev, katere sestavni del je tudi narodna država Zedinjena Slovenija;

3. tako federativno državo, da bodo narodne države kot sestavni deli imele tako stvarno področje, da bo izvrševala osrednja zvezna oblast le tiste naloge in imela le tiste prerogative, ki so ji z zvezno ustavo izrečno priznane in izvzete iz pristojnosti oblasti narodnih držav.

Zvezno ustavo jugoslovanske države sprejme ustavodajna skupščina, sestavljena iz zakonitih predstavnikov posameznih narodnih držav tako, da glasuje za njo kvalificirana večina zastopnikov iz vsake narodne države;

4. Temeljito socialno in gospodarsko preosnovo, ki bo uničila gospodstvo kapitala nad delom, priznala vsem delovnim slojem, družinam in poedincem njih socialnogospodarsko funkcijo ter jim zagotovila človeka vredno življenje.

Za uveljavljanje teh narodnih zahtev ustanovljen narodni odbor za Slovenijo kot vrhovna narodna oblast združuje začasno dokler ne nastopijo urejene razmere, v svojih rokah pravice suverena in najvišje upravne oblasti.

Na narodni praznik 29. oktobra 1944.

Na podlagi te izjave se je ustanovil Narodni odbor za Slovenijo, v katerem so bile zastopane vse stranke razun komunistične in kateremu je predsedoval dr. Jože Basaj. Ta odbor je prevzel funkcije prejšnje "Slovenske zaveze." Na številnih rednih ilegalnih sestankih je ta odbor pripravljal vse potrebno za orgaonizacijo naroda v duhovnem in političnem smislu ter pripravljal prevzem domobranstva v eno vojaško organizacijo, ki bi bila skupna z ilegalo, kar bi predstavljalo — *slovensko vojsko kot del jugoslovanske vojske.* To se je vršilo tajno po častnikih od najvišjih do najnižjih, ki so prisegali pred svojimi kurati svoji domovini. Tako je narodni odbor tajno preuredil in na novo imenoval vse častnike nove slovenske vojske, uredil njihove položaje itd.

Domobranstvo je tedaj stopilo v službo političnega podzemeljskega vodstva slovenskega naroda. "Vse to se je zgodilo tako na skrivoma, da tega, ni opazil *niti vrhovni inspektor domobranstva gen. Rupnik.* Pravtako ne Nemci, ki so mislili, da so z odgonom nekaj vodilnih častnikov, politikov in moštva v Dachau že zatrli vsak poizkus ilegale.

(Dalje prihodnjič)

—o—

ROJAKOM IZ PRESERJA— POMOČ NESREČNIM BEGUNCEM

(Nadaljevanje z 2 strani)

ti za to ne bo manjkalo. Kdor revežem daje, Bogu posojuje, a Bog pa prav nobenemu ne ostane dolžan. Zato kar in kolikor kdo da, naj da iz dobrega namena, pa bo prav.

Vsi Slovenci, brez izjeme, smo dolžni dati v Ligo katoliških Slovencev, kolikor pač kdo more in to storimo čim prej tembolje, ker ljudje so tam bosi in lačni. Ako pa kak naš rojak iz Preserja še posebej naklone kak dolar za svoje ožje rojake, se bo to še posebej poslalo njim kot nekak priboljšek, da bodo vedeli, da so se jih spomnili njihovi znanci v daljni Ameriki. Veseli bodo, kot sem bil vesel jaz, ko sem prejel v Rusiji denar iz daljne Amerike. Kdor ni izkusil, kaj se pravi biti lačen in raztrgan v tujini, ne ve kaj to pomeni, a jaz pa vem; zato vsem polagam na srce: Dajte!

Presercem na znanje še to: Med begunci se nahaja tudi preserski župnik g. Mihael Perčič; moral je bežati, da ga partizani niso ubili. G. Perčiča dobro poznam, edina njegova "napaka" je bila, ker je bil zelo fin in dober duhovnik, prvovrstni dušni pastir, kakršnih je bilo v Preserju malo. Ker je bil tak, je moral bežati in hvala Bogu, da je srečno ušel! Da je moral on bežati, mi je tem bolj jasno to, kar se poroča iz nesrečne Slovenije, kjer vlada hujše preganjanje kot pa je bilo pod rimskim cesarjem Neronom.

Jože Grdina,
6113 St. Clair Ave.

P.S.—Rojaki in rojakinje iz Preserja, ki bodo morda dali svoj dar za te svoje rojake, naj poleg svojega imena in naslova sporoče tudi iz katere vasi je kdo in kako se je reklo pri hiši.

—o—

— Sladkor sicer pomaga ohraniti barvo, obliko in okus prezerviranega sadja kljub temu pa ni neobhodno potreben pri prezerviranju ali vkuhavanju.

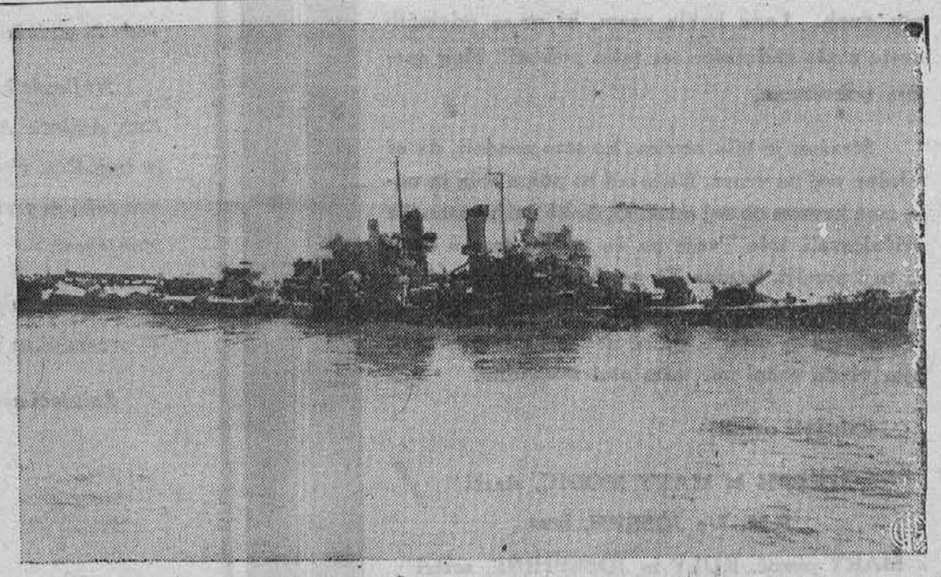

Sedaj se lahko pove. — Eno največjih poročil iz pomorskih bitk je gotovo ono o križarki USS Houston, katera se je udeležila skoro vseh večjih bitk na Pacifiku, dokler ni bila močno ranjena od japonskih torpedov v bojih za otok Formosa v oktobru 1944. Moštvo je naporno delalo, da jo je ohranilo na površju, dokler niso bila izvršena vsaj manjša popravila, nato pa je križarka z lastno silo odplula na 2000 milj dolgo pot v newyorško pristanišče.

MALI OGLASI

Hiša za 1 družino

Naprodaj je hiša za 1 družino, 7 sob, furnez, kopalnica, garaža in velika klet. Vse v najboljšem stanju. Kdor želi, naj se zglasi pri lastniku na 999 E. 76. St. (221)

DELO DOBIJO

Službo dobi

Zanesljiv prileten moški dobi službo oskrbnika v Twilight Gardens. Hrana in stanovanje ter plača po dogovoru. Zglasite se v trgovini na 6217 St. Clair Ave. (219)

MALI OGLASI

Samec išče sobe

Samec želi dobiti stanovanje 3 sob, zgorej. Kdor ima kaj primernega, naj sporoči v brivnici Geo. Kovačiča, 6312 St. Clair Ave. (219)

Kupite od lastnika

Prodaja 136 akrov, 3 in pol milje od Parkman blizu ceste 422; 85 akrov rodovitne zemlje, dobra 6 sob hiša; hlev; elektrika se dobi; 1,000 božičnih dreves, cena manj kot $65 od akra. Zglasite se med tednom na 2669 E. 126. St. Tel. CE 5340. (220)

Hiše naprodaj

Na 74. cesti se proda moderna hiša za 2 družini, lot 40x175.

Hiša na Prosser Ave. za 4 družine, 3 garaže, lot 80x135.

Na Kewanee 5 sob bungalow.

Na 207. St. hiša za 2 družini, najemnina $63, cena je $6,800.

Nadaljne informacije dobite pri

George Kasunic
7510 Lockyear Ave.
HE 8056.
(220)

Grelec naprodaj

Proda se circulating heater na premog; kakor nov; zglasite se na 1113 E. 67. St. suite 4. (220)

Tri sobe iščejo

Dvojica išče stanovanje 3 sob. Kdor ima kaj primernega, naj sporoči na 6930 Hecker Ave. (219)

Rodney Adams Heating Service

Instaliramo nove furneze na plin in premog.
Popravimo vse vrste furneze.
Inštaliramo pihalnike in termostate
Za točno postrežbo pokličite
KE 5200
550 E. 200. St.
(x)

PIVO V ZABOJIH

Leisy . . . Schlitz
Dortmunder . . . Standard
in
dobro vino na galone
EMERY'S
961 Addison Road
(x)

Hiša naprodaj

Nahaja se na 1018 E. 70. St. ima 5 sob in kopalnico, zimska okna, beneške zastore in položen linolej. Lastnik prodaja sam. Cena je $4,750. (219)

Furnezi!

Popravljamo vsake vrste
Resetting $15, čiščenje $5
Termostat kontrola
Lahka mesečna odplačila
Chester Heating Co.
1193 Addison Rd.
ENdicott 0487
(x)

Soba se odda

Odda se opremljena soba poštenemu moškemu. Vprašajte na 1162 E. 60. St. (219)

Zlata prilika

Te hiše bodo odprte za ogled vsak dan od 2 do 4 popoldne.

Nudi se vam zlata prilika kupiti hišo na 1210 Addison Rd. 14 sob, za 2 družini, 2 furneza, $2,500 takoj, ostalo pa kot rent.

Hiša na 1220 Addison Rd. 12 sob za 2 družini, 2 furneza, $2,500 takoj, ostalo pa kot rent.

Hiša na 6826 Edna Ave. 6 lepih sob, furnez, velik lot, $1,500 takoj, ostalo pa kot rent.

Te hiše so v zelo dobrem stanju in bodo hitro prodane. Pokličite

Jos. Lushina
HE 6054
po 6 uri zvečer
(220)

DELO DOBIJO

MOŠKI ZA LIVARNO

Jako lepa prilika pri

The National Malleable Steel & Casting Co.

Nič problema spremembe

Civilna produkcija v polnem razmahu

Služimo že 77 let prevozni industriji

The National Malleable Steel & Casting Co.
10590 QUINCY AVE.
(222)

Delajte v
MODERNEM POSLOPJU
THE TELEPHONE COMPANY
potrebuje ženske za hišno znaženje poslopij v mestu
Stalno delo — dobra plača
Poln ali delni čas
6 večerov v tednu
od 5:10 zv. do 1:40 zj.

Zglasite se v Employment Office 700 Prospect Ave. soba 901 od 8 zj. do 5 pop. vsak dan razen v nedeljo

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Sprejme se takoj na delo zidarje in težake

Išče se zidarje in težake. Dobra plača. Kogar zanima, naj se zglasi na 960 E. 185 St. (x)

Moški na West Side

Picture moulding
Finishers and Sprayers
Garantirana plača od ure.
Plača od kosa
Stalno delo 48 ur.
The F. Zimmerman Co.
2040 W. 110. St.
(219)

Za likanje se takoj potrebuje operatorice

Odprto mesto za več izkušenih žensk, ki bi popravljale moško obleko. Zaposlitev poln čas in stalno delo s plačo.

Halle Bros. Co.
1228 E. 12. St.
(222)

Molderji

Pour-off Men
Izkušeni na monterskem blagu iz medi
Plača od ure
Republic Brass Co.
1622 E. 45. St.
Severno od Payne
(220)

Ženske

Comptometre operatorice (4)
Plačilna lista ali stroškovni dept.
Prednost 3 do 4 leta izkušnje
Plača
40 ur, 5 dni v tednu
The Osborn Mfg. Co.
5401 Hamilton Ave.
(221)

Kupujte Victory bonde!

KRALJICA DAGMAR

ZGODOVINSKI ROMAN

Bodrska kneževina je imela postati proti nemškim navalom nezavzemljivi nasip. To je bilo v korist Dancem, katerim je bilo nemško sosedstvo tudi silno nevarno. Vitez Jitrenec je hotel pri svatbi reči mlademu kraljeviču: "Moja naloga, jasni gospod, je izvršena, biser za krono danskih kraljev je obrušen najkrasnejše . . . Samo naj se ob njegovem svitu razjasnijo za vse veke i čela tukajšnjih domorodcev, katerih kri se pretaka tudi v mojih žilah."

V.

Napočili so prvi dnevi novembra.

Nebo se je popolnoma izkopalo iz oblakov. In zdelo se je, da se je ogrel tudi ostri in mrzli severni veter. Tudi rjava prst je bila ,kakor da se smehlja v solnčnem svitu.

Stari ljudje so rekali, da takih jesenskih dni v njihovem življenju še ni bilo. Vsako leto so se že proti koncu oktobra razprostrle nad gričevnato pokrajino megle, iz katerih je prišilo dan za dnevom. Iz vasi v vas ni bilo mogoče priti niti peš, kaj šele z vozom, kolesa so se do osi zarivala v blato, in marsikje so morali hote ali nehote pustiti voz v širnem polju. In kaj šele, ko je nastalo neprestano deževje, ob katerem je bil ves kraj podoben močvirnatemu jezeru . . .! Letos se je tako vreme sicer pričenjalo — pričenjalo, toda naenkrat se je izpremenilo v najlepši čas.

Ljudje so dejali, da nalašč k Jitruščini svatbi.

In že so se shajali gostje z vseh strani . . .

Če bi bil dvorec bukovskega staroste zavzemal štirikrat tolik prostor, bi ne bili prišli vsi pod streho . . . Morali so se nastaniti po celi vasici, in drugi dan so stavili šotore ter jih pregrnili z belimi plahtami, ki so se belile kot najčistejši sneg.

Sešlo se je starešinstvo skoro iz polovice bodrske kneževine. In bilo je tu pestrih oblačil iz najdragocenejših tkanin, da oko ni vedelo, kje naj obstane prej. Grive na konjih so bile prepletene s trakovi iz najtežje svile, konjski repovi so se vlekli in povsodi je prevladala bela barva. Staroslovanske noše so bile obrobljene z najdragocenejšimi kožuhovinami, čapke okrašene s perjem, ki je bilo, kakor da je vzeto iz perutnic bajnih ptičev, na ženskih rokah so se svetile zapestnice in naramki iz najčistejšega zlata, spone na plaščih, igle na prsih so bile najumetnejša zlatarska dela, okoli belih, labodjih grl so nabrani na trakovih biseri, za katere bi morali v nemških gradovih plačati ,neverjetne vsote, lase na sencih so dičili diademi z najkrasnejšimi dragimi kameni . . . Lasje so bili pri mlajših — neomoženih prosto razpuščeni, speti samo s svilenim trakom, vijočim se preko čela, pri omoženih pa spleteni v dve kiti in vravnani pa največ z jantarovimi glavniki . . .

Nikdo bi ne bil v bodrskih dvorcih niti slutil toliko krasote in bogastva. Nemci so bili sicer izvežbani iskalci, a vendar so imeli oči zastrte z gosto meglo, mnogo gostejšo in nepreglednejšo od one, ki se počasi privali od morskih bregov. Tukajšnji prebivalci so že pred leti vse najskrbnejše poskrili; izdolbine, v katere so spravili so bile na suhem in dobro zazidane, in izdajskega jezika ni bilo nikjer . . .

V starem, običajnem lesku so se danes po mnogih letih pokazali prvič. Veselo rezgetanje konj je bilo slišati dobro uro daleč, in še je bilo videti po potih vozove, ki so šli od vseh strani s počasnim korakom proti Bukovskemu.

Pokazati so morali danskemu kraljeviču, ki jim bo vladal, da do sedaj še niso beraški narod, dasi so skusili vse, kar more človek prenesti, da se mu jih ne bo treba sramovati in da ga niso volili v sili; ampak le iz dobre volje in vsled zaupanja, katero sta gojila napram njemu stari vojvoda in še starejši njegov brat . . .

Tu je bil že tudi Premisl s svojo soprogo, sinom in Draguško. Med vsemi so bili ti oblečeni najrevnejše.

Gospa Adleta se je bala ozreti se po množicah, in kakor da se ji je razlivala po bledih licih rdečica sramote.

Tudi Premislu je bilo nekako tesno, dasi se je premagoval, kolikor mu je bilo le mogoče.

Ljudstvo ga je pozdravljalo kar najuljudnejše in najodkritosrčnejše je moglo, a njegovo ožgano obličje je bilo kakor stesano iz mramorja. Komaj da mu je zdaj in zdaj preletelo oko ta blesk; toda vselej mu je takoj zopet legla v oko čudna vlažnost.

Komaj je skočil s konja, se je razleglo od morskih bregov zategneno donenje rogov.

Množice so takoj utihnile, in za nedolgo se je pokazala vrsta oborožencev, katerih leskeča oprava je odbijala od sebe svitel žar.

Rogovi so doneli slavnejše in slavnejše. Žar čelad in oklepov je postajal svitlejši in svitlejši.

Ljudje so si, da bi boljše videli, pokladali roke nad oči, ravno tako, kakor če gledajo proti solncu.

Na ustnicah je bila vsem edina beseda: kraljevič!

In kakor da so se dogovorili, je zagrmelo po zraku: "Naj živi naš knez!" da so se stresli nedaljni morski valovi.

Na strani mladega kneza je jezdil ženin Jitrenec. Njegovega prihoda je pričakoval že od jutranjega svitanja.

Valdemar je pozdravljal na vse strani, smehljal se najprijaznejše, in v tem oklepu, v katerem se je videl človek boljše kakor v zrcalu, je bil tako popolnoma podoben veliki sohi v Roztoški cerkvi, o kateri so nemški duhovniki rekali, da je to arhangelj Mihael, ki se je bojeval proti upornim tovarišem, iz katerih so potem postali hudiči, in vse strmoglavil v prepad, v katerem je jok in škripanje z zbomi na veke — tudi po sodnjem dnevu.

Za trenotek se je nagnil k ženinu, povedal mu nekaj, in Jitrenec se je nekoliko nasmejal.

Pred dvorom je čakal starosta s srebrnim krožnikom, na katerem sta bila kruh in sol, okoli njega pa so stali njegova žena, gospa Adleta, Premisl z Vratislavom in oče Dobrogost.

Kraljevič je vendar pozorno iskal še nekoga — Draguško. A ni si upal vprašati po nji. Ledeni izraz na Premislovem obličju ga je prestrašil, in bleda lica gospe Adlete so ga tudi vznemriila. Za trenotek je celo zadržal v prsih dih. Toda z vso silo se je premagal . . .

Celo poletje je mislil na Draguško dan na dan, in ni mu bilo že mogoče dočakati, kdaj ga povabijo v Bukovsko v bodrski deželi na svatbo. Ko se je tedaj vrnil k bratu s poročilom, da so ga Bodrci enoglasno proglasili svojim knezom ,je kralj Knut resno zmajal z glavo; ni se vzradoval, ampak pregovoril je: "Krone v slovanskih deželah imajo trnje, brat moj, katero opazi knez šele tedaj, ko si jo dene na glavo . . . Pazi in bodi previden, Valdemar! — Sicer bomo imeli za morjem celino pod nogami, a to nas bo stalo mnogo žrtev. Boljše bi bilo imeti v njih zanesljive zaveznike, kakor jim vladati. Toda zgodilo se je že, in jaz, brat, ti želim kot bodrckemu knezu obilo sreče!" Valdemar bi bil bratu zelo rad še nekaj povedal, toda ta hladnost ga je odvrnila od tega.

Mladi kraljevič do današnjega dne ni izdal skrivnosti svoje duše . . .

Na bratovem dvoru so se vendar že nekaj pošepetovali zaradi njegove molčljivosti, češ, kakor da je pustil glavo v bodrski deželi . . . Toda nihče ni ničesar vedel, in Valdemar je molčal . . . Niti Estrichsonu ni zinil o tem ni besedice . . .

Toda ko jo je zagledal na Jitrenčevi strani, bi bil najraje takoj iz polnega grla zavriskal; in kako rad bi ji bil mesto na bele ročice pritisnil poljub na cvetoča lica! In zdelo se mu je, da se mu je odvalilo s prsi velikansko breme, in da bi prenesel štiri take oklepe, kakoršnega je imel danes na sebi . . . Ožgana lica so mu zardevala v najtemnejši škrlatni barvi. In skoro ni niti vedel, da je že v priprosti, v naglici iz brun zgrajeni cerkvici, da oče Dobrogost govori zaročencema najpomenljivejše besede, da vsemu ljudstvu, kar se ga je moglo zriniti sem notri, teko po licih solze v potokih, da je v svetišču slišati že tudi glasno ihtenje . . .

" — — križ vtrje[...] zvestobo, da je tr[...] mor, križ posipa [...] pot življenja z na[...] mi cvetovi, križ de[...] sko ljubezen tudi [...] vraskovito, ko se [...] bre, križ daje vza[...] ni cveteti tudi nad [...] katerim zeleni tr[...] najboljši porok otr[...] nosti, odkritosrč[...] trajne ljubezni, in [...] ne ljubezni vama [...] v svatbeni dar . . "

(Dalje prihod[...])

— Leta 1944 je [...] vracij serviralo za [...] 000 vrednosti razn[...]

RE-NU AUTO BODY CO.
982 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje.
Welding!
J. POZNIK — M. ZELODEC
GLenville 3830.

Kadar kupujete ali prodajate!
Posestvo, n. pr. hišo, zemljišče, trgovino ali farmo, se vedno obrnite za zanesljivo in pošteno postrežbo v vaše popolno zadovoljstvo vedno do nas.
Splošna zavarovalnina proti ognju, nezgodam, za avtomobile itd.
Gradimo tudi nove domove po vašem okusu.
Se priporočamo
Edvard Kovac, Frank Prevec in Nettie Princ
KOVAC REALTY
960 E. 185. St.
KE 5030.
(Thur. —x)

Vas muči revmatizem?
Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.
Mandel Drug
15702 Waterloo Rd.
slovenska lekarna
(Thur.-x)

East 61st St. Garage
FRANK RICH, lastnik
1109 E. 61st St.
HEnderson 9231
Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

FR. MIHČIČ CAFE
7114 St. Clair Ave.
ENdicott 9350
6% pivo, vino, žganje in dober prigrizek. Se priporočamo za obisk.
Odprto do 2:30 zjutraj

Kraška kamnoseška obrt
15425 Waterloo Rd.
IVanhoe 2237
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

SKEBE & ULLE
PLUMBING and HEATING CO.
15601 Waterloo Rd. KE[...]

1914 1944

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrti od prevelike žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je sovražna krogla prebila nit življenja našega dragega in nikdar pozabljenega sina in brata

Pfc. Rudolph M. Modic

ki je bil pogrešan od decembra 1944. Dne 6. avgusta 1945 smo dobili sporočilo, da je padel dne 18. decembra 1944 na bojišču v Belgiji. Rojen je bil 11. marca 1914 v Clevelandu.

Tem potom se želimo prav prisrčno zahvaliti Rev. A. Bombaču za opravljeno sveto mašo zadušnico in druge cerkvene obrede.

Prisrčno zahvalo želimo izreči vsem sorodnikom in prijateljem, ki so darovali za svete maše, ki se bodo brale za mir in pokoj njegove duše. Iskrena hvala tudi vsem, ki so nam poslali sožalna pisma in karte, kakor tudi vsem, ki so nas tolažili in nam bili ob strani v teh žalostnih dneh. Lepa hvala vsem, ki so se udeležili svete maše zadušnice ter tako počastili blag spomin pokojnega.

Strašna je bila novica, ko smo zvedeli, da se nikdar več ne vrneš. Naše oči so polne solz in naša srca krvave ob tej misli. O, kako željno smo Te pričakovali, telo Tvoje pa že počiva tam v daljni tuji zemlji, kamor Te ne dosežejo naše oči in želje. Spavaj mirno, dragi sin in brat. Tolažba edino nam še ostane, da se nekdaj snidemo tam, kjer vlada večni mir, tam nad zvezdami.

Žalujoči ostali:

JOSEPH in MARY MODIC, starši
R.M. 3/c JOSEPH, brat
MARY poroč. KULY in JOSEPHINE, sestri

Cleveland, Ohio, 20. septembra 1945.

PRISRČNO se želimo zahvaliti vsem sorodnikom, dragim prijateljem in znancem za iskrene in tolažilne izraze sočutja ob naši globoke žalosti, ko smo izgubili našega preljubljenega [...] proga in očeta, sina in brata

Dr. James W. Mall[y]

rojen 9. julija 1899

ki je dne 13. avgusta 1945 po štiri mesečni bolezni, previden s svetimi zakramenti, mirno v Bogu zaspal. V prerani grob je bil položen dne [...] avgusta 1945 na Calvary pokopališče.

V globoki hvaležnosti se želimo najlepše zahvaliti vsem, ki so ga [...] iskovali v bolezni, vsem, ki so ga prišli pokropit ter se ga spominjali z m[...] tvijo in ga spremil do groba. Enako tudi vsem, ki so v blag spomin pok[...] nemu okrasili krsto s krasnimi venci, vsem, ki so darovali za svete m[...] ter onim, ki so dali avtomobile na razpolago pri pogrebu. Ravno tako t[...] vsem društvenikom in drugim skupinam, ki so se udeležile zadnjega sp[...] voda in ga tako častno spremili do prezgodnjega groba.

Najlepša hvala Rev. J. J. Farrell za opravljeno slovesno sveto mašo [...] Rev. Andrew Audreyu, in Rev. Francis Baragi za asistenco pr sveti m[...] in tudi Rev. Francis Baragi za tako ganljiv tolažilni govor v cerkvi. [...] vno tako pogrebnemu zavodu Anton Grdina in Sinovi za vso prijazno [...] klonjenost.

Blagopokojnega pa priporočamo v molitve ter trajen in blag spom[...] Ti predragi pa v miru počivaj in uživaj pri Bogu večno srečo.

Žalujoči ostali:

JOHANNA MALLY, soproga;
JAMES A. sin;
HELENA MALLY, mati;
CAPT. JULIA MALLY, ANNA ZERIAL in AGNES GLIHA, sestre.

Cleveland, Ohio, 20. sept. 1945.